

ban az elsőosztályú légi egységeket állan-
dóan pótolni kell és egy percig sem ma-
radhat valamelyik osztág vesztesége kitöl-
tetlenül. A jövőre nézve egyelőre az a még
nyilvánosságra nem hozott terv, hogy 35
—40 ezer repülőgépet fognak előállítani.
Ma az a helyzet, hogy Angolország hiva-
los publikációk szerint is kétféle font-
sterlinget ad havonta háborus repülőgépek
előállítására.

Franciaország a tervek szerint 1940 áprilisában 2500 elsőosztályú repülőgép fö-
lött fog rendelkezni, Németország hozzávető-
leges becslés szerint, 5000, Olaszország
2000 géppel tudna operálni. Ez, mint lát-
szik, a tengelyhatalmaknak tulajdaját je-
lenténé a légi fegyverkezés terén. Ezzel
szemben az angol körök véleménye szerint
a német repülőgépeknek nagy része nem
tudta elérni a brit anyag kvalitásait. Rá-
mutatnak továbbá arra is, hogy a repülés
gyakorlata sokkal fiatalabb a németeknél,
mint az angoloknál. Kijelentik továbbá,
hogy Németország centrális helyzete kö-
vetkeztében, háboru esetén, semmiképpen
sem lehet tulsúlyban a légi harcok tekinté-
tében.

Néhány brit előkelőség véleménye szeri-
nt Anglia nem is helyez nagy súlyt a re-
pülőgépek mennyiségére, mint inkább a
minőségre és sokkal helyesebbnek tartja,
ha aránylag kisebb számu, de elsőrendű
gépet állíthat csatasorba, sok rezervák-
kal.

Ha azonban Anglia el fogja érni a havi
1000 repülőgép gyártását, akkor már szép
temberben elérni a német produktót, (ide
értve az egykori csehszlovák repülőkon-
tingenst is). De az angol közvélemény úgy
van informálva, hogy még ezernél is töb-
bet fognak gyártani.

A francia repülőgépgyártás jelentéke-
nyen kisebb: havonta 250 repülőgép kerül
ki a gyárakból, de ezt a számot állandóan
fokozzák és valószínű, hogy öszre már a
duplájára fogják emelni.

A Királyi Repülő Hatalom ujabban kül-
földön is megmutatja erejét. A legutóbbi
belga és francia repülőcsök az ottani lakos-
ság csodálkozását keltették fel és nagy-
ban hozzájárultak az Anglia iránti biza-
lom felkeltéséhez. Mállékesen pedig a pi-
lóták számára is igen jó kiképzési és gya-
korlati alkalmat adnak ezzel.

Élet a Bastille-ben

A Bastille, melynek lerombolásától szá-
mitják a francia forradalmat, politikai
foglyok börtöne volt. A Manchester Guar-
dian a következőket írja róla, a francia
nemzeti ünnep alkalmából, mely a Bastille
lerombolásának emlékűnépe:

„A Bastille rossz hire ellenére egyaita-
lán nem tartozott a legkényelmetlenebb
börtönök közé. Konyhája bizonyosan kivá-
ló lehetett. A rabok három nagy étkezés-
ben részesültek naponként, a vacsora le-
vesből, előételből, pecsényéből és deszart-
ból, valamint két palack borból állott. Még
a bűntetődiéta vacsorájából sem hiányzott
a leves és a hus és ahhoz is járt egy fél-
üveg bor.

A parancsnok meghatározott összeget
kapott mindegyik fogoly ellátására, s ez
ugyátszik több volt a szükségesnél, mert
maguknak a raboknak az indítványára
egyszerűbbé tették az étkezést és a meg-
maradó összeget kiosztották a rabok kö-
zött. Ennek következtében nem egy gaz-
dagabban hagyta el a Bastillet, mint ahogy
oda belépett. A rabok maguk rendezhették
be celláikat és könyveket is vitethettek
be. Azonkívül rendelkezésükre állt a börtön
könyvtára. Néhány rab háziállatot is
tarthatott. Kedvezményképpen sok rab
szabadon sétálhatott a Bastille kertjeiben
és játszóterein.“

Adományok a visói tűz- károsultaknak

A visói tűzkárosultak részére ujabban az
alábbi adományok érkeztek:
A brassói nyugati ritusú izr. hitközség jóté-
konysági pénztárának adománya Let 2000
Ordentlich Viktor gyűjtése (Szatmár) „ 650
A vulcani hitk. tagjainak adománya „ 2145

Kihirdették a kongresszusi delegátusválasztások eredményeit

A Klálcionista Szervezet 3628 szavazatot és 3 mandátumot, a Barisszia 3506 szavazatot és 2 mandátumot, a Mizrachí 2346 szavazatot és 2 mandátumot és a Brith Kibbucit 1070 szavazattal 1 mandátumot kapott

Temesvár, július 25. Vasárnap tiltt ösz-
sze Temesváron a cionista Főválasztási
Bizottság, hogy összeszámolja a július 16-
án lezajlott erdélyi cionista kongresszusi
delegátus-választásokon leadott szavazato-
kat és azoknak alapján megállapítsa, hogy
az egyes listák hány mandátumhoz jutot-
tak. Az FVB vasárnapi ülése elé erdély-
szerte lázas érdeklődés nyilvánult meg és
azon az összes frakciók vezetői is résztvet-
tek.

A FVB bizottság átvizsgálta az összes
helyiségekből beérkezett jegyzőkönyveket,
amelyeket a helyi választási bizottságok

vettek fel a választásokról. A Bizottság
megállapította, hogy összesen 10.807 szava-
zatot adtak le, ami a szavazásra jogosult
sével-fizetők 74 százalékának felel meg. A
szavazatok összegezése azért késett vas-
árnapiig, miután a kisebb helyiségekből
nem érkeztek be nyomban a választási
jegyzőkönyvek és a FVB július 23-ban ál-
lapította meg a jegyzőkönyvek beérkezése-
nek határidejét.

A leadott érvényes szavazatok helyisé-
gek és listák szerint való megoszlása a kö-
vetkező:

Helységnev:	Érvényes szava- zatok száma:	Szavazatok megoszlása:			
		Klal 1. lista	Mizrachí 2. lista	Barisszia 3. lista	Brit Kibbucit 4. lista
Nagyenyed	73	51	2	9	10
Élesd	36	29	5	2	—
Gyulafehérvár (Tövis, Algyógy)	380	120	3	215	41
Arad	364	74	48	153	69
Égerhát	38	37	—	1	8
Nagybánya	294	90	90	84	30
Bethlen	25	1	3	5	2
Belényes	89	65	17	1	6
Beszterce	131	38	63	7	9
Balászfalva	69	11	1	51	6
Borsa	25	18	7	—	—
Brad	59	5	—	50	2
Brassó	572	300	155	117	—
Barátka	23	7	12	—	—
Nagykároly	244	65	64	115	—
Karánsebes	58	31	—	25	—
Szilágycseh	130	15	91	17	7
Kisjenő	70	—	—	70	—
Erdőszentgyörgy	25	—	25	—	—
Nagysikláró	21	—	—	21	—
Kolozsvár	838	263	140	148	226
Kraszna	29	2	—	12	—
Dés	199	18	33	59	34
Déva	194	30	12	138	—
Dicsőszentmárton	110	54	14	40	1
Erzsébetváros	19	—	—	19	—
Fogarás	60	53	4	3	—
Szamosujvár	72	16	10	45	—
Gyergyószentmiklós	48	50	11	12	2
Gyimes-Bükk	33	30	—	—	3
Honcótó	32	—	30	—	—
Halmi	88	—	68	20	—
Hátszeg	151	17	10	119	2
Bánfihunyad	77	10	3	19	—
Vajdahunyad	32	27	25	12	13
Maroslye	21	—	—	21	—
Nagyilonda	26	—	20	—	—
Zsibó (és Szurdok)	106	24	41	—	41
Lippa	26	7	1	6	12
Lugos	402	135	3	170	94
Lupény	33	28	1	4	—
Margitta	66	46	—	20	—
Medgyes	292	146	—	146	—
Csikszereda	61	41	8	11	—
Naszód	53	34	8	5	3
Szilágynagyfalva	37	20	8	9	—
Székelyudvarhely (Parajd és Korond)	108	42	10	55	1
Nagyvárad (Fugyivásárhely)	403	151	195	18	38
Szászváros	60	18	2	40	—
Orsova	42	8	—	12	21
Pankota (és Világos)	21	20	—	—	—
Petrozsény (és Aninosa)	237	46	15	176	—
Borgóprund	26	3	20	3	—
Rastolica	30	15	15	—	—
Szászrégen	158	32	56	4	64
Resica	100	44	12	34	10
Retteg	30	14	12	—	—
Pécska	59	1	24	33	1
Nagyszalonta	112	—	3	108	1
Székelyhid	27	26	1	—	—
Sármás	49	—	49	—	—
Szatmár	779	214	242	268	60
Szinérváralja	262	63	139	—	—
Sepsiszentgyörgy	61	61	—	—	—
Szeben	147	100	—	47	—
Sziget	325	103	102	102	15
Segesvár	29	—	—	34	—
Piski	34	7	7	15	—
Somlyó	27	2	24	1	—
Somkut	67	—	25	42	—
Alsószopor	23	—	—	23	—
Telegd	23	7	12	4	—
Temesvár	494	185	82	185	30
Tinka	52	—	—	50	2
Maroshéviz	285	141	43	56	44
Marosvásárhely	425	153	90	29	151
Tasnád	70	42	—	28	—
Torda	—	—	—	—	—
Marosujvár	50	6	1	33	2
Ermihályfalva	122	56	66	19	—
Felsővisó	75	11	36	10	—
Vulkán	25	11	7	7	1
Zilah	54	36	—	—	—
Nagylak	45	2	—	43	—
Flacsád	29	2	—	27	—
Összesen	3628	2346	3506	1070	
I.	II.	III.	IV.		

Emelkivül két kisebb párt amely mandátumot nem kapott, összesen 257 szavazatot kapott.

A fenti számok alapján a Főválasztási
Bizottság megállapította, hogy a válas-
tási kulcsszabály szerint

a Klálcionista Szervezet 3,
a Barisszia 2,
a Mizrachí 2
és a Brit Kibbucit 1
mandátumot kapott Erdély 8 delegátusi
mandátuma közül.

Az egyes frakciók világlistáira a követ-
kező maradékszavazatok jutottak: Klál
25, Barisszia 1104.

A maradékszavazatok aránya alapján
valószínűnek látszik, hogy a Barisszia az
Erec Jiszráél Haovedet világlistáján még
egy mandátumhoz jut.

Kicsoda King Hall?

Az utóbbi hetek külpolitikai feszültsége
közepette is nagy feltűnést keltettek azok a
levelek, amelyekkel egy King Hall nevű
rejtélyes angol eddig két ízben árasztotta el
Németországot. Igen kevesen tudták Euró-
pában, az angolokat kivéve, hogy ki is ez a
rejtélyes levélküldő? Most több külföldi vi-
láglap ismerteti életadatait és jellemrajzát.
Ennek alapján az alábbiakat közölhetjük
róla:

King Hall Stephen, egy tengernagy fia,
maga is sikeres pályát futott be a haditenge-
részetben. 1929-ben vált meg „Commander“
címével a tényleges szolgálatról, azzal a meg-
okolással, hogy ezentul csak a politikának ki-
vántja szentelni életét. Es rövid időn belül
öt tekintették Londonban a bonyolult külpo-
litikai kérdések egyik legképzettebb szakér-
tőjének. Ambár semmi hivatalos rangja
nincs a Foreign Office hatalmas szervezeté-
ben, azért tagja a „Royal Institute of In-
ternational Affairs“-nek és a „Chatam Hou-
se“-nak, e nagytekintélyű politikai egyesü-
letnek, ahol Lord Halifax nemrégiben rend-
kívüli visszhangot keltett beszédét mondot-
ta.

Ez a magas, kopaszodó, kékszemű, erélyes
arcvonású, szélesvállú férfi emellett kitűnő
tollú író. Megírta a világháboru történetét
egészen egyéni beállítással, majd több re-
gényvel, sőt néhány szindarabbal lepte meg
a londoni közönséget. Etekintetben Sir Ro-
bert Vansittart-hoz, a Foreign Office állan-
dó külügyi tanácsadóhoz hasonlítható, aki
tudvalevőleg szintén a színház szerelmese.

King Hall ezenkívül megnyerő csevegő.
Egyik kedvenc szórakozása, hogy a nagy an-
gol rádió-leadóállomás: a B. B. C. közvetíté-
sével megmagyarázza a gyerekeknek, mily-
en groteszk tévedésekből, mennyi ember
hiúság áldatlan tülekedéséből áll az az ösz-
szesség, amit világtörténelemnek hívunk.

Ez a megdöbbenően tevékeny, minden
íránt érdeklődő volt tengerésziszta a legnép-
szerűbb londoni folyóiratok egyikének, a
„News Letter“-nek főszerkesztője és kiadó-
tulajdonosa. E folyóirat hasábjain magya-
rázza meg olvasóinak a legkényesebb külpo-
litikai kérdéseket, mindig pártatlanul. Még a
közelmúltban is számos támadás érte azok
részéről, akik a Németországgal való ki-
egyeztés lelkes híveinek tartották. Annál na-
gyobb meglepetést keltett mostani kezdemé-
nyezése. Az angol és francia lapok szerint
senkitől sem kért rá engedélyt, sőt legköz-
lebbi bizalmasainak sem árult el róla előző-
leg semmit. Folyóiratának nyomdájában le-
sokszorosítottatta immár közzismert két leve-
lét és a német telefonkönyvben szereplő ne-
vekre és címekre a rendes postai szolgálat
útján elküldte a másolatokat előbb ötven,
majd hetven ezer példányban.

A nagyváradi cionista helyi csoport
tisztújító közgyűlése. A Zsidó Nemzeti Szö-
vetség nagyváradi helyi csoportja f. évi ju-
lius hó 30-án tartja rendes évi és tisztújító
közgyűlést az alábbi tárgysorozattal: 1. El-
nöki megnyitó és évi jelentés, tartja dr.
Weisz Endre ü. v. elnök. 2. Pénztári jelentés,
zárszámadás és jövőévi költségvetés, tartja
Herczeg Sándor főpénztáros. 3. Keren Hay-
sod jelentés, tartja Epstein Samu KH elnök.
4. KKL-jelentés, tartja dr. Silberstein Emil
KKL-elnök. 5. Chachsara bizottsági jelentés,
tartja Diósi Béla bizottsági elnök. 6. Az el-
lenőri bizottság jelentése, tartja dr. Martos
János bizottsági elnök. 7. Határozat hozatal
a jelentések felől és a felmentvény megadá-
sa. 8. Esetleges indítványok. 9. Tisztújítás.
10. Az új tisztikar beiktatása, tartja Reiter
Károly országos elnök. — Lechner József
elnök, dr. Weisz Endre ü. v. elnök.

Roos

London, júli-
us 19-én az
Locarno termé-
k megnyit az aila-
ság konferenciá-
után a követke-
bocsátották ki:

„1. Roosevelt
ság elnökét és
szág, Brazília,
ciaország és Ar-
szeptember hóna-
zós megbeszélés-
ügy. kérdések n-
2. Winterton l-
Anglia képviselő-
adását, amely sz-
nem kötelesek a
vérek közvetlen-
3. Winterton l-
zilia képviselői k-
a javaslatot elfog-
riók kormányuk-
Ugy hírlik, ho-
senátor a franc-
tanusított tartózk-
ben, kijelentve, k-
zottság közvetlen-
iger nagy terhet
ra, amelynek a s-
tása eddig is óriá-
nál nagyobb meg-
bizottság tagjai F-
sát, amelyet az H-
által tanusított r-
tékának tekintene

A „C-
A menekültügyi
mazó értesülések
ügyi szerv megal-
zolták, a Coordin-
fogja viselni, 200-
rövid időn belül
mint teljesen mag-
ni. A tőkét angol-
zák fel. A pénzek
napvilágot látott
ják a németorszá-
rozására, sem tá-
nem kizárólag esa-
gek fedezésére. A
donban lesz és eg-
nács fogja vezetn-
kaiak, fele európa-
4.

A Sir Harold E-
rencián tartott pé-
vetkező adatok e-
tést:
Röviddel ezelőt
gélyezési művet
gatták. Most már
vesz e mű pénzüg-
Igy például az ar-
fontot bocsátott a
tek segélyezésének
ga kormány három-
sát vállalta, me-
nem voltak képes-
giumban élő 15 e-
séhez szükségesek
járult hozzá ehhez
mány is, amely
menekülték elhely-
mára. 1933 óta ó-
rikában különböző-
tek tízmillió fontot
fordítottak a me-
A magánszemélyek
a 15 millió fontot.

Az állam-
részvétel-
Emmerson jele-
lord Winterton ki-
szervezetek dicsé-
lenére a menekült-
ma már nem elég-
vő szükségletek a
lami intézését igé-
tott megoldani az

elményeit

2 mandátumot, mandátumot kapott

pján a Főválasztási... hogy a válasz... rínt... zet 3,

Erdély 8 delegátusi

világlistára a követ... ok jutottak: Klál

aránya alapján... goya a Barisszia... világlisáján meg

ng Hall?

politikai feszültsége... est keltettek azok a... King Hall nevű... izben árasztotta el... vesesen tudták Euró... vé, hogy ki is ez a... ost több külföldi vi... mit és jellemrajzát... piakat közölhetjük

egy tengerenagy fia... utott be a haditenge... meg „Commander”... álatól, azzal a meg... sak a politikának ki... és rövid időn belül... a bonyolult külpo... egképzettek szakér... hivatalos rangja... hatalmas szervezete... Institute of In... és a „Chatam Hou... politikai egyesü... nemrégiben rend... beszédét mondot-

6. kékszemű, erélyes... emellett kitünő... ágháború történetét... ban, majd több re... darabban lepte meg... tekintetben Sir Ro... reign Office állan... hoz hasonlítható, aki... zsinház szerelése... megnyerő csevegő... sa, hogy a nagy an... B. B. C. közvetíté... gyerekeknek, mi... ból, mennyi emberi... seből áll az ősz... lemnek hívunk.

tevékeny, minden... erésztiszt a legnép... ok egykének, a... kesztője és kiadó... hasábján magya... egkényesebb külpo... páratlanul. Még a... amadás érte azok... rtszággal való ki... rtották. Annál na... mostani kezdemé... ncia lapok szerint... lélyt, sőt legköze... nult el róla előző... nyomdájában le... zismert két leve... yben szereplő ne... postai szolgál... okat előbb ötven... an.

ista helycsoport... sídó Nemzeti Szó... portja 1. évi ju... 3 évi és tisztújító... ysorozattal: 1. El... mentés, tartja dr... Pénztári jelentés... öltés, tartja... 3. Keren Hayo... Samu KH elnök... Silberstein Ernő... bizottsági jelentés... elnök. 6. Az el... tartja dr. Marton... Határozat hozatal... mentvény megadá... k. 9. Tisztújítás... sa, tartja Reiter... Lechner József... elnök.

Roosevelt meghívta Angliát, Franciaországot és Argentínát a menekült-kérdés megvitatására

Szeptemberben lesz a Fehér Házban a menekültügyi értekezlet

London, július 25. Jelentették, hogy július 19-én az angol külügyminisztérium Locarno termében, 23 állam részvételével megnyitott az államközi menekültügyi bizottság konferenciája. Az első plenáris ülés után a következő hivatalos közleményt bocsátották ki:

„1. Roosevelt elnök meghívta a bizottság elnökét és alelnökét, tehát Angolország, Brazília, Egyesült Államok, Franciaország és Argentína képviselőit, hogy szeptember hónapban a Fehér Házban közös megbeszélést tartsanak a menekültügyi kérdések megvitatására.

2. Winterton lord, a bizottság elnöke és Anglia képviselője javasolja ama elv feladását, amely szerint a résztvevő államok nem kötelesek a menekültsegélyezés műveinek közvetlen pénzügyi támogatására.

3. Winterton lord javaslatára válaszul az Egyesült Államok, Franciaország, Brazília képviselői kijelentették, hogy mielőtt a javaslatot elfogadják, jelentést kell tenniük kormányuknak.

Ugy hírlik, hogy különösen Berenger szenátor a francia kormány képviselője tanusított tartózkodó magatartást ez ügyben, kijelentve, hogy a menekültügyi bizottság közvetlen pénzügyi támogatása igen nagy terhet ró Franciaország vállára, amelynek a spanyol menekültek ellátása eddig is óriási összegekbe került. Anál nagyobb melegeggedéssel fogadták a bizottság tagjai Roosevelt elnök meghívását, amelyet az Egyesült Államok elnöke által tanusított mély érdeklődés bizonyítékának tekintenek.

A „Coordinating Foundation” a menekültügyi bizottság köréből származó értesülések szerint a tervezett pénzügyi szerv megalakítása, amely, mint közöltük, a Coordinating Foundation nevet fogja viselni, 200 ezer dollár alaptőkevel rövid időn belül megalakul. Ez a szerv mint teljesen magánintézmény fog működni. A tőkét angol és amerikai körök hozták fel. A pénzeket ellentétben a sajtóban napvilágot látott értesülésekkel, nem fogják a németországi árutranszfer finanszírozására, sem támogatására fordítani, hanem kizárólag csak a kivándorlási költségek fedezésére. A szerv székhelye Londonban lesz és egy 20 tagú igazgatótanács fogja vezetni, amelynek fele amerikaiak, fele európaiak közül kerül ki.

A Sir Harold Emmerson által a konferencián tartott pénzügyi jelentésből a következő adatok érdemlik meg a felemlítést:

Röviddel ezelőtt az egész menekültsegélyezési művet magán szervezetek támogatják. Most már néhány állam is részt vesz e mű pénzügyi terheinek viselésében. Így például az angol kincstár négy millió fontot bocsátott a csehszlovákiai menekült segélyezésének rendelkezésére. A belga kormány három ezer menekült eltartását vállalta, mert a magán szervezetek nem voltak képesek előtérteni a Belgiumban élő 15 ezer menekült megélhetéséhez szükségeseket. Jelentős összegekkel járult hozzá ehhez a műhöz a holland kormány is, amely táborokat állított fel a menekültek elhelyezése és kiképzésére számára. 1933 óta Európában és Amerikában különböző emberbaráti szervezetek tízmillió fontot meghaladó összeget fordítottak a menekültek segélyezésére. A magán személyek hozzájárulása is eléri a 15 millió fontot.

Az államok közvetlen pénzügyi részvétele

Emmerson jelentésével kapcsolatosan lord Winterton kiemelte, hogy a magán szervezetek dicséretes fáradozásainak utjánára a menekültsegélyezésnek ez az útja ma már nem elégséges és az egyre növekvő szükségletek a menekült segélyezés államintézését igénylik. Eppen ezt hivatott megoldani az angol kormány képviselő

lőjének a fentebb említett javaslata, mely az államok közvetlen pénzügyi részvételét irányozza elő a menekült-segélyezés művében.

Chamberlain nyilatkozata
Ezzel a javaslattal kapcsolatban az angol alsóház július 19-i ülésén Greenwood képviselő, az ellenzék vezére, kérdést intézett a miniszterelnökhöz, amelyre Chamberlain az alábbi nyilatkozatban válaszolt:

— Az Egyesült Királyság kormánya vizsgálat tárgyává tette a menekültsegélyezés nehéz kérdését. A kormány előtt nyilvánvaló, hogy a menekültek kivándorlása jelentős eszközöket igényel. A jelenlegi körülmények között a magán szervezetek fáradozásai elégtelenek ezen eszközök

felhozására.

Az angol kormány ebből a tényből azt a következtetést vonta le, hogy fel kell adni azt az Evianban egyhangulag elfogadott elvet, miszerint a szerződő államokat nem kell bevonnai a menekültsegélyezés pénzügyi terheinek közvetlen vállalásába. Csak ily módon lehet az evianai bizottság aktivitásának sikerét biztosítani és mentesíteni egyes államokat azoktól a nagy menekült-tömegektől, amelyeket nem tudnak felszívni.

Eppen ezért öfélése kormánya tanulmányozás tárgyává teszi annak lehetőségét, hogy a kormányok arányosan vegyék ki részüket a menekültsegélyezés pénzügyi terheiből. A kormány megbízottja az államközi bizottságban kollegái elé fogja

Hollandia is megkezdte a legyverkezést

Egy milliárd forintos program a flotta, a légihaderő és a nagy védelmi vonal kiépítésére

Amsterdam, július 25. Az elkövetkező négy évben több, mint negyedmilliárd forintot költ Hollandia fegyverkezésre. Hollandia mindig Európa legbékésebb országai közé tartozott. Most mégis arra törekszik, hogy Angliához hasonlóan óriási lépésekkel behozza azt, amit ezen a téren az utóbbi években mulasztott. Hollandia abban a szerencsés helyzetben van, hogy gazdasági élete, amely egy év óta teljesen magához tért, elbírja ezt az óriási érvágást.

A kormányt nemcsak saját pártjai, hanem az ellenzék pártok is támogatják a honvédelem kérdésében.

A két év előtt meghosszabbított katonai szolgálati időt most 11 hónapra emelték fel és ugyanakkor a 12.000 főre rugó évi kontingenst 32.000 emberre szaporították. Eltörölték az ugynevezett testvérszolgálat privilégiumát, ami annyit jelentett, hogy a katonai szolgálatot át lehetett ruházni másra, de eltörölték a kiváltság, illetve hadmentességi adó rendszerét is és így a szolgálatra jelentkezők összességéből, amelyek száma 70.000-re rug, választják ki a katonai szolgálatra való egyéneket, természetesen azokat, akik erre egészségileg a legalkalmasabbnak bizonyulnak. Egész csomó új kaszárnyát építenek Hollandiában és megszorítják a helyőrségek számát, sőt az is valószínű, hogy az ország fővárosa is helyőrséget kap.

A flotta és a légihaderő

A fentebb említett hatalmas összeg nagyrészt a flotta és a légihaderő fejlesztésére fordítják. Hollandiának főként kiterjedt gyarmatbirodalma megvédésére kell gondolni és ezért fordít fősúlyt a légiflotta megerősítésére, valamint a kis hajóegységek építésére, amelyek szakértők szerint ily célra a legalkalmasabbak. A kipróbált régi holland hajógyárak elsőrendű produkáltak a tenger-alattjáróépítés terén is. Erre fényes bizonyí

téket nyújtott az U XVIII. utja az Atlanti és az Indiai-Océánon keresztül.

A Fokker nevet mindenki ismeri a világon és ez a név garantálja a holland repülőgépipart. De nemcsak a Fokker-művek, hanem a Pander- és a Koolhoven-gyárak is éjjel-nappal dolgoznak, a holland légiflotta megerősítésén. A munka tempójára jellemző, hogy a Koolhoven-gyár, amely évekkel ezelőtt csak 100 munkással dolgozott, ma már 1500 munkással dolgozik. A holland légiflotta ujjászervezésére, illetve inkább létesítésére, nagy szükség van, mivel nemrégiben a Scheveningen megtartott légvédelmi gyakorlat alkalmával kiderült, hogy közönséges repülőgépeknek kellett bombavetőket szerezniük. Az országnak egyszerűen nem volt bombavetőrepülőgépe.

A nagy védelmi vonal
Mindemellett nem feledkeznek meg a hollandusok országuk belső megerősítéséről sem. Az utóbbi években igen szép eredményt is értek el ezen a téren. A határtól 50-100 kilométerre hatalmasan kiépített védelmi vonal húzódik, amelyet a szakértők a holland Maginot-vonalnak neveznek. A hatalmas közlekedési utakat aláaknázták és tank-csapdákkal látták el. A Hollandia számára oly fontos csatornákat és hidakat pedig még békében is katonaság őrzi.

Több, mint ezer földszürke gépkocsi, amely egyébként a holland államvasut tulajdona, bonyolítja le a személy- és teherforgalmat. Ezek az ugynevezett Ato-kocsik mozgósítás esetén a legrövidebb idő alatt felhasználhatók katonai célokra. Ezenkívül újból üzemképesé tették a hollandok az ugynevezett vizivonalat. Ez annyit jelent, hogy veszély esetén, mint valaha régen, mesterséges uton egyszerűen víz alá helyezhetik a hollandok a nagy városok és forgalmi központok környékét, úgy, hogy azt az ellenség egyszerűen nem közelítheti meg.

Aki naponta meglátogatja a Thetis acélkoporsóját a tenger fenekén

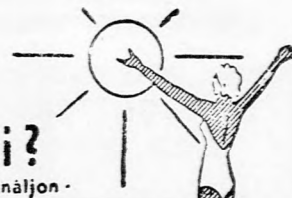
London, július 25. A Daily Express munkatársa interjút csinált egy búvárral, aki negyven méter mélységben körüljárta és megvizsgálta az elsüllyedt Thetis tengeraltjárót. A tengeraltjáró kiemelésének munkálatai egyre folynak, de sajnos, a Liverpool-öbölben olyan erős a dagály és apály s olyan erők a tengeráramlatok, hogy a munka rendkívül lassan halad. Kilencvenkilenc holttest fekszik a hajó belsejében negyven méterrel a tenger színe alatt negyvennégyedik napja. A hajó elsüllyedésének okát sikerült tisztázni a megmenekült négy ember vallomásából, de titok maradt, miért nem menekültek meg többen az elsüllyedt tengeraltjáró belsejéből. Ezt a titkot fejtí meg a búvár elbeszélése.

— Alltam a Thetis hidján — mondotta a

búvár. A kijáró ajtó szorosan le van zárva. A tengeraltjáró periszkópja eltört. Ez akkor történhetett, mikor június 2-án, a hajó elsüllyedését követő nap a Thetis tatja kiemelkedett a vízből, majd egy idő múlva megmgyarázhatatlan módon újra alámerült. A hajó ekkor felborulhatott és így tört el a periszkópja. A periszkóp nyílásán keresztül pedig alighanem az egész hajó megtelt vízzel.

Ez néhány órával azután történt, hogy az utolsó megmenekült ember, Arnold főfűtő elhagyta a hajót. Ekkor tehát az acélkoporsóba zárt emberek még mindnyájan éltek. (Emlékeztetes, hogy miután a hajó belsejében minden mentési kísérlet csődöt mondott, Oram kapitány és Woods hadnagy a vízhatlan zsákba csomagolt mentési tervvel a

Gyorsan akar leburnulni?

Használjon NIVEA-t

terjeszteni ezeket a megfontolásokat és amennyiben azok értékelésre találnak, az angol kormány részletesen kidolgozott tervet bocsát majd a bizottság elé.

London, július 25. Roosevelt elnök meghívása és az angol kormány ama javaslata, hogy az államok intézményesen vegyenek részt a menekültsegélyezési mű pénzügyi terheinek viselésében, igen nagy melegegdedést váltott ki az összes menekült-kérdésekkel foglalkozó zsidó, mint nemzsidó körökben. E két kezdeményezéstől a menekült-kérdés megoldásának siettetését várják és meg vannak győződve, hogy a konferencia munkálatainak ez a két kezező körülmény különös lendületet fog kölcsönözni.

mentőkamrán keresztül a tenger felszínére jutott. Ez június hó 2-án hajnali 4 órakor történt.

Rövid idővel utána négy ember ment be a mentőkamrába, ezek négyen megmgyarázhatatlan módon a mentőkamrában megfulladtak. Mikor holttestüket eltávolították, újabb két ember, Arnold főfűtő és a Cammel Laird hajóépítő társaság egyik szakértője lépett be a mentőkamrába, ahonnan baj nélkül feljutottak a tenger színe. Ez kora reggel történt és rövid idővel később, mikor kívülről már megkezdtek a kiemelési kísérleteket, a hajónak a vízből kiálló tatja hirtelen alámerült és eltűnt a mélységben. A búvár véleménye szerint ekkor történhetett, hogy a tenger fenekére süllyedő hajó felborult és periszkópja eltört.)

— Mindig teljes csönd uralkodik a tenger fenekén, — folytatta a búvár, akinek nevét az angol lap nem közölheti. — A mély csöndben nem hallok mást, mint légzőkészülékem szivattyujának ütemes működését. De mikor a Thetis pánclóján járok, hangosan koppannak lépteim. Mondhatom, kísérteties élmény... Alaposan átkutatam a hajó környékét, ami nem nehéz munka, ha az áramlás a tenger fenekén nem nagyon erős. A közelben sehol sem láttam életet, nem láttam növényzetet se, még halat is alig. A Thetis közelében mintegy három méter széles és három méter mély lyukat találtam.

— Ezt a lyukat biztosan a tengeraltjáró orra furta a tengerfenékre, mikor a vízzel elárasztott torpedókamra elsüllyesztette. A nyílás valószínűleg kiszélesedett, mikor a levegővel töltötte meg légkamráit, hogy megkísérelje a felemelkedést. Mikor minden felesleges súlytól megszabadult és hátsó része a tenger színe fölé emelkedett, a tengeráramlat bizonyára megmgyörgött a tengerfenékre fordított orra körül. Most a Thetis egyenesen fekszik a tenger fenekén.

— Még mindig látszik a nyoma, hogyan zuhant a tenger fenekére. A hajó hátsó része tele van azzal a ragacsos, kékes agyaggal, amely a tenger fenekét borítja. Egy darabot ebből az agyagból felhoztunk, hogy megvizsgáljuk. A torpedókövek kijáratát össze-vissza görbült. Munkánk nem tulságosan nehéz: lámpa nélkül is egészen jól lehet látni. Öt-hat méter távolságra is ellátunk, ha sötét a nap. Eddig sikerült három huzalt megerősíteni a Thetis alatt. Még további öt drótkötelet erősítünk a hajó testéhez s akkor megkíséreljük kiemelni.

— A tengeráramlatok és főleg a nagyon erős dagály és apály következtében a munka nagyon nehezen megy. Ha az idő javul, akkor egy-egy leszállás alkalmával háromnegyedórát is lent őröthetünk. Az apály és dagály váltakozására való tekintettel azonban napjában csak egyszer tudunk leszállni. Ha szerencsénk van, akkor egyenesen a Thetisre érkezhünk leszálláskor, de ha pechünk van, akkor 50-60 méter távolságra kerülünk és majdnem egész időnkét kénytelenek vagyunk azzal eltölteni, hogy megtaláljuk a hajót.

— Lent a tenger fenekén olyan a világ, mint ködös téli napon Londonban, amikor a ködöt zöld neonfényes reklámok világítják át. De ez természetesen a napvilágtól függ. Társaimmal együtt eddig mintegy tucatszor voltunk lent a Thetisnél. Magunkfajta búvárok számára ez csak olyan munka, mint a többi, amelyről a nagyközönség sohasem hall... Nem nagyon merünk arra a 99 emterre gondolni, aki holtan fekszik a tengeraltjáróban. De szeretnék elérni, hogy felhozzuk őket és keresztényi módon eltemessük őket.

Morgan detronizálása

Szétbomlott a közel ötvenmilliárd dollár vagyonnal rendelkező Morgan banktröszt

Cluj, július 25. Az irányított német sajtó a napokban azzal a szenzációval szolgált a világnak, hogy a világ legnagyobb banktrösztje, a Morgan tröszt megrendült és szétbomlott. A német lapok eme tudósításában van némi túlzás, mivel a new-yorki Wall-Streeten nem tudnak ugyan a Morgan Bankhöz megrendüléséről, ellenben tagadhatatlan tény az, hogy a Morgan csoport tagjai között differenciák merültek fel a csoport kétmilliárd dollárra felemelkedett veszteségeinek fedezése körül és ez indította el azt a bomlási folyamatot, amely a Morgan banktröszt széttröszítésére vezetett. A német sajtó kissé elferdítve magyarázza a Morgan tröszt bomlásának okait, amikor az tőzsdéi veszteségekkel indokolja. Tény azonban az, hogy a Morgan csoport ezt a kétmilliárd dollárt a japán-kínai háborúban vesztette el. Ma még nem tudni, hogy a nagy japán-kínai mérkőzésnek ki lesz vesztese, egy nagy áldozata már van: a megdönt-hetetlennek hitt Morgan tröszt.

Morgan, az amerikai trösztök bankárja

A Morgan tröszt jelenlegi feje John Pierpont Morgan a harmadik generáció a milliárdos Morgan dinasztiában. Az első ismert Morgan az amerikai szabadságharc idején először farmer, majd kocsmáros, szállodatulajdonos, később biztosítónémet vezető volt. A dinasztiát alapító John Morgan a biztosítási üzletekből tízmilliárd dolláros vagyont hagyott hátra, John Pierpont Morganra, John Pierpont Morgan 1837-ben született Hartfordban, Connecticut USA-államban és tanári pályára készült. Az egyetemet Bostonban, Zürichben majd Göttingenben végezte, ugyanitt kapta a matematikai tanári diplomáját is, sőt később a göttingeni egyetem matematikai tanárának egyik tanárságjébe lett. Göttingenből azonban apja hamar hazahívta és bevette a biztosítási üzletbe. Az öreg Morgan halála után, az örökölt tízmilliárd dolláros vagyonnal, bankot alapított John Pierpont Morgan és felhagyott a biztosítási üzlettel. A Morgan bank ekkor még kizárólag devizauzletekkel foglalkozott, egyaránt dolgozott Londonnal, Páriszal, Hamburggal és Amsterdammal és ebben a szakmában hamar a legnagyobb amerikai specialista lett, ami aztán a vagyona gyors gyarapodásához vezetett. A vagyon hamar túlnötte a bank kereteit, azonban Morgan nem követte a többi amerikai milliárdosokat a szakmai monopóliumtrösztök kiépítésében, hanem általánosabb és többirányú tevékenységre törekedett. Ilyen alapon lett ő először a legnagyobb amerikai iparvállalatok és vasutársaságok, később pedig az ezekből alakult vasuti és ipari trösztök bankárja. Ettől az időtől kezdve a főműködési köre a tőzsde lett, a tőzsdén keresztül igyekezett pénzügyi harmoniát teremteni a különböző irányban működő és sokszor egymással viaskodó amerikai trösztök között. Mivel eme akciója később nagyon hasznosnak bizonyult a trösztök profijtja és rentabilitás-növekedése szempontjából, igen hamar lett Amerika legnagyobb univerzális pénzügyi tekintélye, amit aztán haláláig meg is őrzött.

A vele összeköttetésbe került trösztök-nél természetesen jelentős részvényerdeklettséget is vállalt (a nyújtott hatalmas költségek mellett), azonban irányított hatalmát nem a részvénytöbbség megszerzésével, hanem jól megcsinált szerződésekkel igyekezett biztosítani és ezzel szinte meg-alapozója lett a szerződéseken (nem részvénymajoritáson) alapuló konszern-rendszereknek. Ahol pedig a szerződések alapult érdekeltségvállalással még sem látta eléggé biztosítottak az irányítóbefolyását, ott plurális szavazati jogu részvények megszerzésére törekedett, amely esetekben az illető vállalat, vagy tröszt részvényeinek az a tíz-huszt százaléka (amit plurális szavazati jogu részvényekben kapott) is elegendő volt a többsége biztosítására az illető tröszt közgyűlésén.

A szerződésen (nem részvénytöbbségen) alapuló konszernérdekeltség normális idők

ben tökéletesen megfelelt John Pierpont Morgan céljainak elérésére, és Morgan életében ezzel a rendszerrel nem is volt baj, viszont az ő életében a Wall-Streeten még ismeretlenek voltak az 1929 évi hasonló krachok. Fia, az ifjabb John Pierpont Morgan (a Morgan tröszt jelenlegi elnöke) már nem tudta továbbfejleszteni apja közgazdasági és szervezési elméleteit, sőt nem tudta azokat a válságévek következményeihez sem idomítani (bár apjánál nagyobb elméleti pénzügyi tudással rendelkezett) és ezzel magyarázható, hogy a harmadik generáció embere alatt indult bomlásnak a világ által megcsodált Morgan tröszt.

Kedzódott hadseregszállítással

John Pierpont Morgan — mint sokszáz más milliósos a világon — karrierjét hadseregszállítással kezdte és vagyonát is hadseregszállítási családokkal alapozta meg. (A Morganok fájárák.) 1850 évben az USA belpolitikai viszonyai annyira ziláltak voltak, az északi és déli államok vitája a rabszolgakérdés körül már annyira kiélesedett, hogy a polgárháború egy évit-zeden keresztül a „levegőben lógott”. Ezt korán megszimatolták az amerikai kalandorkapitalisták (zsidó egy sem volt közöttük) és már előre kiépítették hadseregszállítási összeköttetéseiket. Ugyanezt tette John Pierpont Morgan is, aki azonban elsősorban bankár akart maradni és máint finanszírozó résztvenni a hadsereg szállításokban, természetesen nem kamatra, hanem haszonrészesedéssel.

Az amerikai kormány hadikészülődésében — 1857-ben — az amerikai hadsereg-felügyelők kiselejtezték a régi hátultöltő Hall-féle karabélyokat, amelyeknek megvételére — ötezer darabra — Morgan egyik strohmannja, egy Eastmann nevű kalandor tett ajánlatot, 3 dollár 50 centes árral. Eastmann csendes társa egy Stevens nevű kalandor ügynök volt, aki már rendelkezett a hadsereghez megfelelő összeköttetéssel. Az üzletben csendes társ

volt Morgan, a finanszírozó, aki a haszon ötven százalékát kötötte ki.

1861-ben, az amerikai polgárháború kitörése első napjaiban Stevens ajánlatot tett Fremont kormánytábornoknak 5000 jó karabély szállítására, 22 dolláros árral. Mivel az amerikai kormánycsapatok nem rendelkeztek elég fegyverrel, illetőleg a fegyver utánpótlás nem volt elégséges, Fremont tábornok kapott az alkalmon és megvette az ötezer karabélyt 22 dollárért darabonként, anélkül, hogy alkudott volna. Az amerikai kormány azonban sokalta a 22 dolláros árat és a számitást nem fizette ki, amiért Eastmann-Stevens-Morgan együttes pert indított a kincstár ellen. A perben az amerikai kormány azzal is védekezett, hogy Fremont tábornoknak nem volt joga ilyen üzletek kötésére és a főállamügyész a következőket mondta védekezésében:

„E fegyvereket Eastmann 3.50 dolláros egységárral az Egyesült Államoktól vásárolta, mint kiselejtezt, hasznavenetetlen karabélyokat. Eastmann a fegyvereket a felperesnek (Stevens-Morgan) darabonként 12.50 dollárért adta el, míg a felperes Fremont tábornoknak 22 dollárért. Az ilyen fegyverek ujonnan 17.50 dollárba kerültek annakidején.”

A bíróság a Morganék követelését még is megítélte, azon a címen, hogy a vásároló tábornok szakértője a megvásárolt árucikkek (fegyvereknek), ítéhat nyílt becsapás mégsém történt. Ezután az eset után még számos nagytételű hadiszállítást bonyolított le Morgan. A polgárháború után a vasuti finanszírozásokat kezdte meg Morgan. Az egyik Pacific vasutársaság főrészesvényese lett és harcot kezdtek a másik főrészesvényescsoport ellen, amely ugyancsak a részvénytöbbség megszerzésére törekedett. A harcra jellemző, hogy a vasutársaság közgyűlésére mindkét részvényescsoport többszáz felfegyverzett legény kíséretében jelent meg és egymásra sortízet adott le a két főrészesvényes gárdája, a közgyűlési terem előtt.

Kontremin, amelyen Morgan százmillió dollárt keresett

A vasuti üzletek közül legnagyobb üzlete volt az, amit a newyorki egyik villamosvasut, a Newyork Central részvényeivel vitt keresztül. Ez a vasutársaság a Vanderbilts-család érdekeltsége volt, de rosszul ment és Vanderbilt részben ezért, részben pedig bizonyos rendezetlen adóügyi kihágásokért, el akarta adni a tőzsdén emiatt a részvények árfolyama állandóan esett. Egy napon Morgan megállapodott Vanderbilttel, hogy a vasutat megveszi, azonban azt kérte, hogy az egész pakettet lassanként vigye a tőzsdére. Vanderbilt mindennap eladásra kínált egy-egy többszáz darabos pakettet, néha akadát vevő, néha nem, az árfolyam azonban folyt-on esett. Már akadát felvevő kezek is, mikor egy ismeretlen új tőzsdés, kistételekben, meglehetősen magas árfolyamon, vásárolni kezdte a részvényeket. Ez az ismeretlen tőzsdés Morgan strohmannja volt. Amikor a newyorki és londoni tőzsdén látták, hogy mégis vásárolják a Newyork Central részvényeit, amely azelőtt senkinek sem kellett, mindenki — fedezetlenül — eladásokba kezdett, annál is inkább, mert közben megjelent a vállalat mérlege, amelyben nagy veszteségről számolt be. Az ismeretlen kis tőzsdés a részvényeket lassan tovább vásárolta, egészen addig, amíg megállapította, hogy most már (kötelekben) kétszeresen részvényt vásárolt, mint amennyi összesen létezik. Ekkor kilépett a tőzsdére Morgan és a megvásárolt részvények átadását követelte (tőzsdéi nyelven a természetbeni szállítást). Mivel a fedezetlenül eladott tételek tulajdonosai semmi áron sem tudták később megvásárolni a részvényeket, amelyeket Morgannak előzőleg eladtak, Morgan fizetési képtelenség akarta őket nyilvánítani. Ekkor ezek egyezkedni kezdtek Morgannal, de a legfantasztikusabb összegű kártérítéseket zsarolta ki belőlük, hogy (Morgan) álljon el az üzlettől. Ebből az üzletből kifolyólag Newyorkban 16 tőzsdés ment tönkre, három öngyilkos lett, viszont Morgan az üzleten — amint azt egy későbbi vizsgálat megállapította — 105 millió dollárt keresett, alig két hét alatt. A Newyork Central esete után

Morgan és a strohmannja két évig személyesen be nem merte tenni a lábát.

Bevonulás az acéliparba és a tengerészletbe

A vasutak után Morgan az acélipar iránt érdeklődött és egy tőzsdéi manőverrel megszerezte a Carnegie-tröszt (United States Steel Corp.) részvénytöbbségét. Közvetlenül a háború kitörése előtt megalapította International Mercantile Marine Comp.-ot, amelynek keretein belül a legnagyobb amerikai hajózási társaságokat trösztösítette. Mindkét tröszt a háború alatt fantasztikus összegeket keresett, hadiszállításokon. Ugyancsak ekkor vonult be az autóiparba is.

A külföldi üzletek

Az 1911. évi kínai polgárháború után hatalmas összegű ipari investíciókat eszközölt Kínában, amelyeket a japán-kínai háború kitöréséig állandóan fokozott. Később hatalmas érdekeltségeket vállalt a japán iparban, valamint a délamerikai államokban. A világháború kitörése előtt a Morgan tröszt érdekeltségeinek bruttó vagyona meghaladta a 25 milliárd aranydollárt, az általa ellenőrzött vasuti társaságok vasuti vonalainak hossza pedig 90000 kilométer volt, vagyis a romániai vasutak nyolcszorosa.

Mint a világ legnagyobb műgyűjtője

John Pierpont Morgan a többi amerikai milliárdosoktól abban különbözött hogy jete-konyeclokra egyáltalán nem adott és általában a szőrösszivű kapitalistákról szóló mondák velekapsolatban láttak először napvilágot. Egyedülí szenvedélye a műgyűjtés volt főleg az elhunyt klasszikus írók eredeti kéziratait gyűjtötte szenvedélyesen. Ezeket londoni palotájában tartotta, mert az USA-ban nagy vámot kell fizetni az ilyesmiért. Egy alkalommal az USA pénzügyminiszter megkérdezte tőle, hogy mikincseit miért nem hozza Newyorkba, amire azt válaszolta, hogy a fizetendő vám hat millió dollárnál is többet tenne ki. Ezt a műgyűjtésmény halála után a fia egy állami múzeumnak hagyta, mikor is vámmentesen vihette be az USA-ba. A múzeum vezetősége a műgyűjtő

temény értékét százhusz millió dollárra becsülte az átvételkor készített leltárban.

John Pierpont Morgan 1913-ban yachtján világszerte ultra indult, ellátogatott Görögország földjére, ahol régiségeket és műkin-cseket vásárolt, innen Rómába ment, ahol egy szivroham hirtelen végzett vele. Örököse hasonnevű fia lett, aki 1867-ben született. Az ifjabb John Pierpont Morgan több, mint fél milliárd dollár örökösödési illetéket fizetett az örökölt vagyonért, azonban az örökség tényleges értéke a mai napig sem derült ki.

Az ifjabb John Pierpont Morgan, mint közgazdasági doktor, apjánál nagyobb közgazdasági tudással, de jóval kevesebb mérészséggel rendelkezett és üzleti kezdeményezéseiben meglátszott, hogy ő a harmadik generáció. A Morgan tröszt további kiépítésében folytatta apja módszereit, az amerikai hatvan milliárdos-családból tizenegyet bevont — mint társat — a Morgan trösztbe, ugyan-csak szerződéses alapon és így lett a Morgan tröszt tagja később a legnagyobb amerikai telefontröszt, az Edison vállalatok és még egy vasipari és bányatröszt és két nagy newyorki bank (a Chase National Bank és Equitable Trust Co.)

A háború előtt — jelenlegi papírdollárokban számítva — közel negyven milliárd dollárt ért a Morgan tröszt bruttó vagyona, amelynek azonban csak egyharmada volt a Morgané, míg a kétharmada a társaként bevett 10 amerikai milliárdos család osztozkodott.

A szerződéses alapon álló trösztnek hatalmas konjunkturát hozott a világháború, a Morgan tröszt volt az, amely már 1915-ben z entente melletti háborús beavatkozásért indított akciót, amely 1917 végén be is következett.

A háború közel hat milliárd dolláros hasznot hozott a Morgan trösztnek és így a tizenegy milliárdos társ meg volt elégedve azzal a szereppel, amire Morgan beosztotta őket a tröszt irányításában. Ennek a hat milliárdos haszonnak egyharmadát vesztették most el s ez elegendő volt ahhoz, hogy a tröszt szétbomoljon.

A világháború után Morgan úgy találta, hogy az eladósodott Európa nem üzleti tér többé a Morgan tröszt számára és ezért fokozta a japán és kínai befektetéseit, ahová — főleg iparvállalatokba — milliárdokat fektetett be. Három nagyobb európai pénzügyi műveletben mégis részt vett. Az első a Dewes kölcsön, a második (1926-ban), amikor a Banque de Francenek fél milliárd dollárt adott a frankkontremin visszaverésére, a harmadik a Young kölcsön. Ő dolgozta ki ugyanis a német háborús adósságok rendezésének módját, az ő egyik munkatársa volt Young, aki létrehozta a Young kölcsönt és megalapította a Nemzetközi Fizetések Bankját. Már az 1929. évi hági konferencián összetűzésebe került dr. Schachtal és ez a harc most is tart és a németek ezért oly kárörvendők a bukása miatt.

A japán dűmpingban finanszírozó szerepet vállalt, ami miatt összeütközésbe került az amerikai közvéleménnyel, de ezzel nem törődött, hanem tovább investált Kínában és Japánban, újabb milliárdokat.

A két évvel ezelőtt kitört japán-kínai háborút ellenezte s a két fél kibékítésére törekedett, a szovjettel szemben ellenszenvből. Két év óta a japán érdekeltségek nem tudják átutalni az osztalékokat, a japán devizakorlátozások miatt, a kínai vállalatok pedig vagy a visszavonuló kínai generálisok robbantották fel, vagy pedig a japánok lőték rommá. Ilyen körülmények között az osztalékok nem fizető japáni Morgan vállalatok, az összelőtt kínai Morgan-vállalatok részvényeinek árfolyama az eredeti érték egytizedére esett a newyorki tőzsdén, amely veszteségeket a Wall-Streeten két milliárd dollárra becsülik. Ez a veszteség indította el a bomlást és emiatt a tíz milliárdos cégtárs felmondta, vagy felbontotta a tröszt szerződést (a társasszerződést), amely miatt a borány kitört és a Morgan tröszt alkotóelemeire bomlott.

A Wall-Street szakírói szerint ez a két milliárdos veszteség a tröszt 46 milliárdos bruttó vagyonának alig négy százalékát teszi ki. Ezt a négy százalékot könnyen le tudta írni a tizenegy milliárdos familia és éppen ezért idegen tőkés nem károsodott a Morgan tröszt szétválásán. Viszont az is tény, hogy a tíz milliárdos cégtársat kellemetlenül érintette fejenként több, mint száz-száz millió dolláros veszteség, ami a likvidáció folyamán egyre jut. Viszont a Wall Streeten Morgan ellenfelei gunyosan állapítják meg, hogy egy négy százalékos veszteség is elegendő volt annak a Morgan trösztnek szétbomlására, amely mindig száz-százalékos haszonra dolgozott.

A reorganizáció után Morgan a saját vagyonával fogja folytatni hatalmas üzletét, azonban pénzeszázári elsőségségi örökre le kellett mondania, ami talán fájdalmasabb neki, mint a két milliárd dolláros veszteség. Öhmacher Andor

SPORT

Csüttörtökön játsza első bajnoki mérkőzését a Haggibbor vízipóló csapata

Az uszó szövetség tegnap este sorsolta ki a kerületi vízipóló bajnokság mérkőzéseit.

A mérkőzések rendje így alakult:
 Julius 27, csüttörtök: KAC—Napoca, Haggibbor—Universitatea.
 Julius 28, péntek: Haggibbor—KMSC, Napoca—Universitatea.
 Julius 29, szombat: KMSC—KAC, Napoca—Haggibbor.
 Julius 30, vasárnap: Haggibbor—KAC, KMSC—Universitatea.
 Julius 31, hétfő: Napoca—KMSC, KAC—Universitatea.

A második forduló augusztus 1-én kezdődik a fenti sorrend alapján, de 4, 5 és 6-án nem lesznek vízipólómérkőzések a kerületi uszójainak miatt.

A mérkőzések minden délután 6, illetve fél 7 órakor lesznek lebonyolítva a M. Károly stadionban.

Tekintettel arra, hogy a mérkőzések időpontja kedvezőtlen a Haggibbor szempontjából, amelynek több kereskedelmi alkalmazott és hivatalnok tagja van, a zsidó csapat tartalékosan lesz kénytelen játszani. Remélhető azonban, hogy az erős mezőnyben így is tisztas eredményt fog elérni.

Értesülésünk szerint a kolozsvári Victoria következő összeállításban fog szerepelni az őszi idényben:

Negru, Chendrea, ? Martin, Páll, Nistor, Cornea, Marian, Moldovan, Szántai, Pop IV.
 A balhátvéd posztja még betöltetlen. Egy fiatal vidéki tehetséggel áll tárgyalásban a Victoria.

A Nemzeti Bajnokság augusztus 27-én kezdődik. Az első fordulóban a következő mérkőzések lesznek:

Victoria—Unirea Tricolor, AMEFA—Carpați, Ripensia—Sportul Studentesc, Juventus—CAMT, Rapid—UDR, Venus—Gloria Cfr—Mures győztese. Az előállók a vendéglátók.

Kijelölték a román atlétacsapatot a klagenfurti nemzetközi viadalra

Bukarest, július 25. Az Atlétikai Szövetség a vasárnap válogató jellegű versenyek után a klagenfurti, július 29—30-ik napjain rendezendő nemzetközi viadalra Románia csapatát a következőképpen állította össze:

100 m: A. Cristea, Hidiosanu, tartalék Dragonescu, 200 m: A. Cristea, Moinea, 400 m: Lazar, Nemetz, 800 m: Kiss György, Lapusan, 1500 m: Kiss György, Radu Jonita, 5000 m: Dinu Cristea, Radu Ionita, 110 m. gát: Maesciuc, br. Bánffy, magasugrás: Stoichitescu, Yost, tartalék Ludu Virgil, távolugrás Stochitescu, Yost, Moinea, hármassugrás Stoichitescu, Calistrat, rudugrás: Eilhardt, br. Bánffy, tartalék Maesciuc, súlylökés: Gurău, Schullery, diszkoszvetés: Havaletz, Gurău, gerelydobás: Vămanu, Havaletz, Biró György, tartalék Eilhardt, kalapácsvetés: Biró György, Katona, 4x100 m: A. Cristea, Drăgănescu, Hidiosanu, Moinea, tartalék Virgil Ludu, 4x400 m: Lazar, Nemetz, Lapusan, Kiss, tartalék Virgil Ludu. A csapat szerdán utazik el Klagenfurtba, Baicu, dr. Cheteanu és König vezetésével.

Országszerte viharok és felhőszakadások voltak. Bucurestiből jelentik: Tegnap este fél 10 órakor váratlanul forgószél keletkezett, amely az uccák porát a házak magasságáig szórta fel. Később még jobban megerősödött és háztetőket rongált meg a szélvész, ablakokat szakított ki, sátrakat döntött össze és fákat csavart ki a helyükből. A nagyerejű szélvész felhőszakadás követte és a víz számos uccát öntött el. Bucurestii központjában is sok ucca került víz alá, mert az uccai lefolyó csatornákat eldugasztották a szélvész által letört ágak. A fővárosból érkezett jelentések szerint, a Kárpátoktól a Dunáig terjedő részig felhőszakadás volt. A hegyvidéken a vihar igen heves volt, a síkságon pedig a lezuhanó óriási víztömegek a mezőn összegyűjtött termésben okozott károkat. Ploestiben éjjel 11 órakor vihar volt, amelyet felhőszakadás követett. A felhőszakadás jégveréssel járt és galambtojásnagyságu jég esett. A felhőszakadás következtében megduzzadt patakok Ploesti több negyedét elöntötték.

Nem kell külföldre menni

Gyomor-, vese- és hólyagbántalmaknál, gyógyhatása világhírű. Gyönyörű fekvés, fenyvesek között.
Vasúti kedvezmény!

BIXAD

Románia Karlsbadja
 Prospektust küld kívánatra Direcțiunea Băilor Bixad, jud. Satu-Mare.

Ellenőrzik a fizetés utáni adók helyes bevallását

Az április 1 előtti szabálytalanságról nem vehető fel jegyzőkönyv csak a miniszter utasítására

Bukarest, július 25. A kézimunka minisztérium szempontjából már az előző miniszteri rendeletek megállapítják azt, hogy az adóból engedélyezett levonást csakis a tulajdonképeni fizikai munkások és azok segédei élvezhetik, míg felügyelők, mesterek, vezetők, csoportfőnökök adók és minden más olyan alkalmazottak eladók vezetői vagy felügyelői munkát teljesítenek nem tekinthetők kézimunkásoknak.

Ennek folytán kézimunkások alatt azokat az alkalmazottakat érti a törvény akik oly szolgálatot teljesítenek amely elvileg és főképpen valóságos és szokásos kézimunkában nyilvánul meg. Csakis ezek a munkások élvezhetik az adótörvény 40. cikkében felsorolt levonásokat az adó megállapításánál, minthogy ezek a fix összegben megállapított levonások az adók költségeinek ellenértékét jelentik, amelyeket a kézimunkásoknak viselniük kellett azért, hogy jövedelmeiket elérhessék.

Az adótörvény 44. cikkében a kézimunkások költségeinek ellenértékét le kell vonni fizetésükből és a megmaradó összeg után vetik ki az adót. Egyetlen kivétel a munkaalap kvótája, amelynek magállapításánál levonásnak nincs helye. Levonható tételek a következők: 2000 lej adóköteles jövedelemig 75 százalék, 3000 lej adóköteles jövedelemig 65 százalék, 400 lej jövedelemig 50 százalék, 6000 lej jövedelemig 40 százalék, 8000 lej jövedelemig 30 százalék, 10000 lej jövedelemig 20 százalék és ha az alkalmazott kézimunkás és jövedelme havi 10.000 leinél több akkor a levonható tétel 10 százalékos. A levonás után a fizetendő adócsalás és utadó nem lehet kisebb, mint havi 5 lej.

A pénzügyminiszter rendelete értelmében a pénzügyi közegek megkezdtek az egyes vállalatok ellenőrzését annak megállapítása céljából, hogy a mestereket, felügyelőket, mindenféle vezetőket, csoportfőnököket a fizetési jegyzékbe a megfelelő elnevezések alatt vették-e fel és eszerint számították ki a fizetési adót.

Amennyiben az ellenőrző közegek azt állapítják meg, hogy kézimunkás elnevezés

alatt olyan alkalmazottakat vezettek be a listába, akik a fenti levonásokat a törvény értelmében nem élvezhetik, akkor az ilyen vállalatok ellen fel kell venni a kihágási jegyzőkönyvet. Az ellenőrzés a törvény életbeléptetése napjától, tehát április 1-től visszamenőleg történik.

Ezzel kapcsolatban az újabb kiadott miniszteri rendelet az előző költségvetési év alatt elkövetett kihágások elbírálására nézve igen méltányosan intézkedhetik.

Az elmúlt évben ugyanis a törvény nem fix százalékokban állapította meg a levonható tételeket, hanem általában véve havi 1000 lejt engedett levonni a munkásokra vonatkozóan és ezenkívül még azt a fizetést sem adóztatták meg, amelyet az alkalmazott havi 20 napi munkaidőn túl teljesített munkájáért felvett.

A kézimunkások most említett minőségét szintén csak az 1939 április 1-i törvény és a végrehajtása tárgyában kiadott rendelet állapította meg. Ennélfogva a miniszter úgy intézkedett, hogy amennyiben az ellenőrzés alkalmával a multra nézve szabálytalanságokat állapítanak meg az ellenőrök, ezekről a minisztériumot külön kell értesíteni. Ennek pedig az a célja, hogy az 1938—39. évben elkövetett kihágások miatt csak akkor vegyenek fel kihágási jegyzőkönyvet, ha beigazolódik, hogy a vállalat szándékosan vezette be a kézimunkások elnevezése alatt a fizetési jegyzékbe a vezető, felügyelő, stb. személyeket. Esetről-esetre bírálják el tehát a kihágásokat és ha nem állapítják meg a vállalat vétségét, akkor a miniszter közvetlenül fog intézkedni a bírságok feligszegzése iránt.

Ennek a rendeletnek sokkal nagyobb jelentősége van, mint ahogy az első pillanatban látszik. Talán az első eset, mikor a pénzügyi kihágások elkövetésénél lehetőséget adnak annak a bevizsgálására, hogy a kihágást elkövető fél valóban vétkes-e, szándékosan szegte-e meg a törvényt, vagy pedig csak egyszerű tévedésről van szó, ami a törvények és rendeletek értelmezése körül könnyen előfordulhat.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allastkeresők, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elvesztett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előfizetés mellett közölünk. Jellegű levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portóztott leveleket továbbítunk.

Sadchen, aki elsőrangú összeköttetésekkel rendelkezik, adja le címét: József Árpád Brasov, I. G. Duca 119.

Középkorú jobb zsidónő ki minden háztartási munkában jártas, szerény fizetésért állást keres. Schönberger Tg-Mures, Piața Unirii 24.

Utlevél ügyben (a katonai iratok megszerzésére, vagy a kérdés bármilyen más ágazatára vonatkozólag) jogtanácsot és szakszerű utmutatást ad specializált ügyvéd. Válaszbélyeggel ellátott levelekre részletesen és kimerítően válaszolok. Leveleket „Utlevél” jellegre az Új Kelet fiókiadóhivatala Oradea, Str. Millerand 4 továbbít.

Eladó két Czur Salom parcella és a hozzátartozó homokterületi jog. Azonnal beépíthető. Weissmann Wilhelm, Prundul Bărgăului, jud. Nasaud.

Anyarózsáért a legtöbbet fizetek, még kisebb mennyiségekért is. Legmann Farmacia, Crasna, Sălaj.

Speciális gyermekruha varrást vállalom a legnagyobb igényeknek megfelelően str. Brațianu 49, második ajtó.

Azonnalra felveszek hét éves gyermek mellé jó bizonyítvánnyal rendelkező lányt. Borszékre viszem nyaralni. Hirsch, Petru Maior 4. Telefon: 27-97.

Vasmunkás Othonban folyó hó 11-én, este megtartott Britt-Kibuczit mitágen egy alsómér tréfából elvitte a pódiumról fiam, Hugó rövid kabátját, benne volt igazolványa és föltöltölla. Minthogy nyomon vagyok, felkérem a tettest, ne kényszerítsen, hogy a rendőrséget igénybe vegyem, vigye el az Ulamba, vagy hozza haza. Salamon Sámuel, Dacia 3.

Anyarózsát legmagasabb áron vásárol Vesta vegyigyár, Oradea, Piața Iosia.

Kiadó azonnalra is butorozott szoba fürdőszobaházalattal. Calea Regele Ferdinand 100.

A kolozsi fürdőn orth. kóser koszt kapható.

Villanegyedben elegáns butorozott különbejáratu szoba fürdőszobával és telefonnal kiadó egy, esetleg két személy részére. Cim a kiadóba.

Intelligens erdélyi zsidólány, perfekt román, német, gyermekek neveltetésében, gondozásában, tanításában, háztartásban, sokoldalú jártassággal bír, augusztus 1-ére elhelyezkedést keres. Vidékre is megy. Leveleket a kiadóba „Fürdőkiadót is vállal”.

Kiadó elegánsan berendezett butorozott szoba, esetleg kétszemélyre, fürdőszobával. Jakob, Reg. Ferdinand 59, II. em. 8.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Két szenzációs slágerfilm:
 I. Félslüzek. Főszerepben: Marie Bell és Abel Jaquin. II. Senorita. Főszerepben: Jeanette MacDonald és Nelson Eddy. Előtte két journal.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Premierslágér!
 Egy édesanya szenvedése. Megrendítő dráma egy anya önfeláldozásáról. Főszereplő: Kay Francis. A film előtt: Paramount világhíradó.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

I. Rácsmékküli börtön. A francia filmgyártás remeke, mely a nemzetközi filmversenyen aranykupát nyert. Főszerepben: Anie Ducaux, Roger Duchesne, Corrinne Luchoire. Műsoron kívül a legújabb hangos híradó. Előadások kezdete hétköznapokon 5.20, szombat és vasárnap 3.20.

A THALIA MOZGÓ MŰSORA:

Má: 3, 6 és 9. Két sláger egy helyár: I. A terror. Izgalmas gangster dráma. Fősz.: Edward G. Robinson és Bette Davis. II. Táncra születtem. Pazar rendezésű zenés operett. Enek, tánc és vígjáték az évad szenzációja. Fősz.: Elenor Powell, James Stewart és Merkel. III. Journal. Helyárak: 14 plusz 5 lej.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

I. A botrány. Főszerepben: Zarah Leander, Európa új filmsillaga. Gyönyörű éneklés! A legszebb megjelenés! II. A legújabb hangos híradó. Előadások kezdete hétköznapokon 5.20, szombat és vasárnap 3.20.

A RIO MOZGÓ MŰSORA:

Má és mindennap: I. GAZON, a coyboyok királya. II. Stan és Bran legmulsztikusabb vígjátéka: A váloók. Műsor előtt Metrohíradó. Izgalom és nevetés két és félórán át! Előadások: 5, fél 8 és 10 órakor pontban.

RÁDIÓ MŰSOR

SZERDA, július 26.

Bucuresti: 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek. 16.45: Előadás. 19.17: Hangverseny. 20.15: Rádiózenekar. 21.15: Capeleanu hegedülművész és Rogalski zongoraművész hangversenyének közvetítése. 21.40: Enekhangverseny. 22.15: Tánclemez. 22.35: Szájharmonika. 23.15: Vendéglői zene. 23.45: Hírek közvetítése idegen nyelveken.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Pontos idő, hírek, zene. 8: Héber zene. 8.15: Pontos idő, időjárás, hírek héberül. 8.30: Keleti héber zene. 9.30: Időjárásjelentés, hírek angolul. 9.45: Felolvasás a brit imperium népeiről.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek és gramofon. 11: Hírek. 13.10: Balalajka. 13.40: Hírek. 14.30: Szalonzene. 15.30: Hírek. 17: Diákféla. 18.10: Előadás. 18.40: Hanglemez. 19: Kísérleti hangfelvétel Tokió első magyar nyelvű előadásáról. 19.50: Elbeszélés. 20.15: Hírek. 20.25: Magyar nóták kézzongorán. 20.55: Bartalis János, R. Berde Mária és Nadányi Zoltán versei. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 24: Koncert Szalonzenekar. 1.05: Hírek.

Könyvkötészeti munkákat zsléscaat és olcsón készít a

GLORIA

könyvkötészet

Tulajdonos: MARK LAZAR

CLUJ, Piața Unirii 8.

FILM ÉS SZÉP

GÓ MÜSORA:
Marie Bell és
Főszerkesztő:
és Nelson Eddy.

GÓ MÜSORA:
Megrendítő
Főcírc. A film előtt:
dó.

GÓ MÜSORA:
francia filmgyártás
szertközi filmverse-
Főszerkesztő:
Duchesse, Corinne
vül a legújabb han-
kezdete hétközna-
és vasárnap 3.20.

GÓ MÜSORA:
egy helyár: I. A
szter dráma. Fősz.
és Bette Davis. II.
szar rendezési ze-
ne és vígság az
sz.: Elenor Powell,
erkel. III. Journal.
lej.

GÓ MÜSORA:
Zarah Leander,
Gyönyörű ének-
jelenés! II. A leg-
Előadások kezdete
ombat és vasárnap

MÜSORA:
ON, a coyboyok ki-
legmúltságosabb-
Műsor előtt Metro
etés két és félórán
és 10 órákor pont-

MÜSOR

26.
s torna, rádióhír-
háztartási, orvosi
bőjárás, kulturális
és. 13.10: Déli
fonlemezek, 14.15:
17: Hangverseny.
Capeleanu he-
zongoraművésze
se. 21.40: Ének-
lemezek. 22.35:
légi zene. 23.45:
nyelveken.
Pontos idő, hi-
3.15: Pontos idő,
30: Keleti héber
hírek angolul.
erium népeiről.
hírek és gramo-
hajka. 13.40: Hi-
30: Hírek. 17:
18.40: Hangle-
vétél Tokió el-
bl. 19.50: Elbe-
Magyar nóták
s János, R. Ber-
án versei. 22.40:
Koncert Szalon-

Palesztinai Tisa-be-avi-legendák

Simon Ernst (Tel-Aviv) gyűjtéséből, melyet kéziratban boesított palesztinai szerkesztőségünk rendelkezésére

Palesztinában tengersok Tisa-be-avi le-
Ganda él a nép száján. Közismert közülük a
muse, hogy Tisa-be-Av éjjelen róka fut át a
területen, ahol egykor a Bet-ha-Mikdas (a
Szentély) állott, átveti magát a Siralom fal-
lán és eltűnik. Megvalósul tehát évről-évre
az Écha (Jeremiás siralmainak) jóslása:
„Ezért lett beteg a mi szívünk, ezekért ho-
mályosodtak meg a mi szemünk: a Cion he-
gyéért, hogy elpusztult, rókák futkosnak
raja.”

Egy másik legenda arról tud, hogy Tisa-
be-Av éjjelen a Siralom fala maga is meg-
könyezi a zsidó sorsot. Néhány év előtt
tényleg megeseit, hogy csuromvízes lett a
Fal néhány hatalmas kötömbje, csak úgy
dőltek belőlük a nedvesség. Az egész város oda-
csúdlott a csodálásukra. A fal teljes egy na-
pja „könyezett”.

A jemenita zsidók szintén tudnak egy le-
gendát, amely a Siralom falával és az ó Baál
Semjúkkel, rabbi Salom Serebivel, a „Bét
El” templom alapítójával kapcsolatos.

Elt pedig rabbi Sálom idejében Jeruzsá-
lomban egy zsidó asszony, Malká de Par-
tasz volt a neve. Évről-évre gondja volt rá,
hogy gyertya, víz és korsók várják Tisa-be-
Avkor a Siralom falánál imádkozókat. Meg-
történt egyszer, hogy egy arab fickó meg-
ütötte a Falnál szorgoskodó asszonyt. Ajul-
tan esett össze az ütéstől és csak akkor tért
magához, amikor a kegyes szívű francia
doktor Luciano felélesztette. De a fickó is
porul járt. Görcs állott bele, nem tudott töb-
bét mozdulni, sőt beszélni sem. Szülei és ve-
k a pasa anyja erre gyorsan a jámbor Mál-
hoz futottak és megkérték az ágyban fe-
kő, gyengélkedő asszonyt, fohászodjék Ise-
terhez a bűnös fickó egészségéért. Malká
nem sokáig kérte magát, azonbetegeen a
Bét El kabbalistáihoz járult és közbenjárás-
ukat kérte az Egnél a fickó érdekében. A
főbbik a Falhoz vitették a beteg fiút. Mire
a hordágy odaért, már ott állott rabbi Sálom
és imádkozott. Gyógyulást esedett számára az
Uristentől. Légy Atyánk — rebegte — te-
kinthetted a hely szentségére, népednek tekin-
télyére és gyógyítsd meg a bűnöst. Rabbi
Sálom imája után két tanult, Talmudban
jártas, tekintélyes zsidó vállára kapta a
hordágyat, amelyen a gyermek feküdt és
hazavitte. Mire hazaértek vele, a gyermek
meggyógyult.

Ez az eset felfokozta a Fal tekintélyét az
araboknál és jelentősen öregbítette a rabbik
tekintélyét.

Érdekes szokás járja Haifában, a Karmel
hegyén.

Egy barlangot mutogatnak itten. Eljahu
hanavi (Eliás próféta) barlangja a neve.
Azt tartják, hogy ebben a barlangban rej-
tőzött el a próféta, amikor Acháb király
elől elmenekült. A barlangot nemcsak a zsi-
dok tartják szentnek, hanem a keresztények
és a mohamedánok is.

A zsidók között az a legenda járja, hogy
Eliás próféta minden Tisa-be-Avkor beállt
ide, a barlangjába, várva-várja, hogy eljő-
jön a Messiás és ő, a Messiás hírnöke, tud-
túl adhassa a jöttét. Emiatt Tisa-be-Av he-
tén nagyon sok zsidó zarándokol el ide,
imádkoznak a megváltásért és a szefárd (a
spanyol) zsidók lakomákat is csapnak a
Haifában vendégeskedő Eliás próféta tiszte-
letére.

A legenda gyökereit még nem sikerült fel-
tárni. Annyi mindenesetre bizonyos, hogy a
barlang ósrégi. Felirásokra is — görög a
nyelvük — bukkantak bennük.

Jeruzsálem zsidái Tisa-be-Av estjén a
Siralom falához járulnak. A világ minden
részéből verődnek ott össze a zsidók. Litvák
és lengyel zsidókat épp úgy találhatunk ot-
tan, mint osztróvéri jemeni és nagyhasu
bucharai zsidókat. A dialektusok bábeli zür-
zavara uralkodik. Mindenki a maga liturgiá-
ja szerint fohászodik. Mindenki elpanaszol-
ja a maga baját, amit a Visztula, a Duna, a
Nyemen partján, Marokkóban, Perzsiában,
Bagdadban szenvedett el. És a fal mindegyik-
nek beszédét megérti. A súlyos kövek köny-
yebbé teszik a fájdalom terhét. A szívek
megtelnek Izrael feltámadásának megújho-
dásának rendíthetetlen hitével.

Az utóbbi években, amióta a terror nehe-
zedett rá Palesztinára, a Fal Tisa-be-Av nap-
ján is elhagyott. Csak nagynéha vetődik
el hozzá néhány merészlelkű zsidó.

A legenda egy angol hölgyről mesél. Neki-
vágott egymagában Tisa-be-Avkor a Falhoz
veszedelmes utnak. Talált egy imakönyvet a
Fal tövében, felemelte és imádkozni kezdett
beöle. Csakhamar néhány arab fickó vette
körüli. Szeméttel, kövekkel kezdték docsálni,
sőt meg is rugdosták. Szerencséjére előke-

rült egy angol rendőr és védelmébe vette.
Elkergette a gonosz gyerekeket a közeléből
és kivette a hölgyet az óvárosból. De rá is
ripakodott. Megdorgálta a merészségéért, a
meg gondolatlanságáért. Az asszony nyugod-
tan válaszolt neki: Keresztény, angol nő va-
gyok. Rövid idő óta lakom csak Palesztiná-
ban, de ismerem annyira a héber nyelvet,
hogy képes vagyok imádkozni rajta. A poli-
tika nem kenyerem. De tudom, hogy Anglia
elvallalta a szent kötelességet, hogy felépítse
ittan a zsidók nemzeti otthonát. Az angol
zászló, az én zászlóm, tehát lobog eme or-
szág felett. De látom, fájó szívvel látom,
hogy ez a zászló nem nyújt a zsidóknak any-
nyi biztonságot, hogy elzáródokolhasson a
Falhoz és imádkozza ottan. Pedig ez még
a félbarbárok uralma idejében is módjukban
állott. Fejembe vettem tehát, hogy én leszek
a képviselőjük a Falnál, hogy én fogom ott
kiönteni fájdalommal teli szívüket. Am a
Falhoz érve, nem tudtam, mit kell ilyenkor

Ujabb utazási kedvezmény Bukarestbe

A „Bukaresti hónap” látványosságai még mindig nagy tömegeket vonzanak az ország minden részéből. A főváros vezetősége a közökhajnak engedve, újlag lépéseket tett a vasutigazgatóságnál az utazási kedvezmények további meghosszabbítása végett. A CFR igazgatósága engedélyezte a kedvezmények meghosszabbítását folyó hó 31-ig. Tehát e hó végéig érvényben marad az általános 50 százalékos vasuti kedvezmény, a hét végén pedig, péntek este 12 órától hétfő este 12 óráig a 75 százalékos kedvezmény.

imádkozni. Elfelejtettem megkérdezni a zsi-
dóktól, hogy milyen ima járja Tisa-be-Av
napján. De ráakadtam egy imakönyvre és
találomra felnyitottam. Ezt az imát találtam
benn: Mi atyánk, mi királyunk, hiúsítsd
meg ellenségeink cselvetését! Mi atyánk, mi
királyunk, könyörülj meg rajtunk, gyerme-
keinken és kisdedeinkén! Mi atyánk, mi ki-
rályunk tégy velünk jót azoknak kedvéért,
akik a Te szent nevedért haltak mártírsá-
got!

Nem tudom, hogy a zsidók ezeket az imá-
kat mondják-e el Tisa-be-Avkor. De annyi
bizonyos, hogy ezek a fohások pontosan
ráillenek a mai időkre...

tette a romániai marhabehozatalt, mindez-
ideig nem kezdte meg újból a vásárláso-
kat. A német marhaszállításokat késlelteti
részben az elterjedt száj- és körömfájás-
járvány, másrészt pedig az exportpremiu-
mok hiánya a Nemzeti Banknál. Német-
ország ugyanis mindeddig a buzapremiu-
mokat használta fel a marhaimport leho-
nyolítására. Mint ismeretes, a prémium-
összeget annakidején hétezer lejről négy-
ezer lejre szállították le, az új gabonaár-
tékesítési rezsim pedig nyolcezer lejt álla-
pított meg. Ezek a változások megzavar-
ták a német számításokat és az elszámo-
lási különbözeteit elintézéséig nem lehet
szó az export újrafelvételéről. Remélhető,
hogy két héten belül a kérdés elintézését
nyer. A bánsági állatexportot ma kizáró-
lag csehslóvák piacra történő sertésszállí-
tások jelentik. Az utóbbi napokban né-
hány bécsi sertésszállítmány is volt. A
rendkívüli hőség egyébként ismét előtérbe
hozta a hűtőkészülékes vagonok szaporí-
tásának és a határpontokon létesítendő vá-
gónhidak kérdését. Az ország gazdasági ér-
dekei különben éppúgy, mint az egészségi
szempontok amellet szólnak, hogy a jö-
vőben élőállat helyett egyre több húst
szállítsunk külföldre.

KÖZGAZDASÁG
Románia területének huszonkét
százaléka erdőség

Az erdők kétharmadrésze kitermelhető őserdő

Bukarest, július 25. Megirtuk annak ide-
jén, hogy a nemzetgazdasági miniszter Ro-
mánia nyersanyagproblémáinak tanulmányo-
zására hat bizottságot nevezett ki, amelyek
az egyes ipari szakmai csoportok nyersanyag
problémáit tanulmányozták. A bizottságok
tanulmányaikkal elkészültek, amelyeket a
nemzetgazdasági minisztériumban most ren-
deznek sajtó alá. A tanulmány előrelátható-
lag 24 kötetet tesz ki, ezek közül legelőször
a romániai erdőtermelésre vonatkozó tanul-
mány jelent meg.
A tanulmány szerint Romániában 6 millió
336.471 hektár, azaz 10.772.200 katasztrális
hold erdőség van, vagyis Románia területé-
nek 22 százaléka erdőség. Eme erdőterület
23 százaléka hatvanévnél öregebb fák van-
nak, 44 százaléka 40-60 éves fák találha-
tó, míg 33 százaléka új ültetésű (40 évnél
fiatalabb) fákval rendelkezik. Ezek szerint
a romániai erdőterületek 67 százaléka a
faanyag negyven évnél idősebb, vagyis az
erdőség kitermelhető.
A romániai erdőségeken a következő fa-
fajták találhatók nagymennyiségben: két
millió 693.000 katasztrális hold területen fe-
nyő és más tülevelű fák, 5.278.800 katasztrá-
lis hold területen bükk- és tölgyfa, és 2 mil-
lió 800.000 hold területen egyéb fák. Az ösz-
szes erdőterületek 30 százaléka az állam,
11 százaléka a megyék és községek, 9 száza-
léka egyházak és alapítványok, 33 százaléka
faipari részvénytársaságok és 17 százaléka
közirtokosságok és egyebek birtokában van.
Jelenleg 2 millió 698.002 hektár területen
folyik a kitermelés, amelyből a múlt évben
90.495 hektárt vágtak ki. A tanulmány az
évenként kitermelhető erdők famennyiségét
18.620.000 köbméterre, azaz 931.000 vagonra
becsüli. Az 1938. évben kitermelt famennyi-
ség 81 százaléka a belföldön használták fel,
míg 19 százaléka exportra került.

A román-magyar külkereskedelmi egyezmény
megkötése után alakul ki a tűzifa ára

Bucuresti, július 25. A romániai piacon
a legnagyobb bizonytalanság uralkodik,
annak oka főként az, hogy a román-ma-
gyar gazdasági tárgyalások ezidén kito-
lódtak és csak július 27-én kezdődnek
Sinaiban.
A tavalyi kontingens már régen lejárt,
az ideit pedig csak az ezután kezdődő tár-
gyalásokon állapítják meg. Arról, hogy
Magyarország nem importál az idén fát,
mert a Kárpátalja látja el, szó sem lehet.
Igaz, hogy Magyarország Kárpátal-
ján erdőket kapott, de Magyarország ed-
dig is importálta a fát onnan. Elképzelhe-
tetlen, hogy kárpátaljai fát, például Sze-
gedre tudjanak szállítani. Mi is innen csak
a Tiszáig szállítottunk és a Dunán Buda-
pestre. Tőlünk a szállítási viszonyok most
is jobbak, mint Kárpátaljáról Magyaror-
szág belsejébe. Természetesen a romániai
fa csak akkor lehet versenyképes, ha a je-
lenlegi 42 aranypengős vámot eltöriik.
Ebben az esetben nagy áresések következ-
hetnek be a fapiacra. Ezt nem szabad tul-
zott mértékben felfogni, mert egyrészt a
termelési költségek, másrészt a fakiter-
melő cégek — beleértve az állami Capsot
is — kartellje nem engedne meg egy na-
gyobb árrömbölést. A jelenlegi helyzetben
a fapiac teljesen stagnál. A kereskedők
nem vásárolnak, a termelők nem adnak el.
A sinaiai tárgyalások eredményétől függ,
hogy drága lesz-e a tűzifa a télen, vagy
olcsó?

A Bánátból ismét megindult a sertés-
export Németországba

Timisoara, július 25. Mivel Arad megye
több községében a sertésvesz megszűnt,
ezekben a községekben a zárlatot felfüg-
gesztették és innen engedélyezték a kivi-
tel. Ezekből a községekből Németország-
ba és a cseh-morva protektorátus terüle-
tére a sertésexport már meg is indult. A
marhakivitel egyelőre szünetel, mert Né-
metország még mindig nem hajlandó az
eddiggi prémiumot továbbra is biztosítani.
A bánsági állatexportban beállott stag-
nálás még mindig nem szűnt meg, annál
kevésbé, mert mintegy nyolcvan határpon-
tot helyeztek zár alá állatjárvány miatt.
A marhaexport teljes szünetelése követ-
keztében a hizott marha ára lényegesen
csökkent. Egy pár legjobb minőségű ökör
ára nem éri el a 20 ezer lejt. Az üzlette-
lenséget elősegíti a takarmány bősége is,
aminek következtében a termelők nem si-
etnek az értékesítésre. Olaszország, mely
még a gazdasági szankciók idején beszün-

Románia Jugoszlávia és Magyarország
buzakészletének összevásárlását ajánlja az
angol és francia kormányoknak a Financial
News. A Financial News-ben cikk jelent
meg, amelyben a lap az angol és francia kor-
mányoknak azt ajánlja, hogy vásárolják ösz-
sze Románia, Jugoszlávia és Magyarország
ezévi buzatermését, aminek nagy politikai
kihatása lehetne.

Bécs részére Arad megyében vásároltak
kajszinbarackot. A közelmúltban megemlé-
keztünk róla, hogy a kellő szervezethez hi-
ánya miatt a kajszin Arad megyéből való
kivitele nehézségekbe ütközik. A napokban
azonban mégis elindult Arad megyéből Bécs
felé egy öt vagonból álló kajszin-szállítmány.
Az exportot Bucuresti kereskedők bovyított-
ták le, akik Arad megyében összevásárolták
a kajszint és Bécsbe továbbították. Értesít-
léstünk szerint a kajszint 38 pennigés áron
sikerült eladni ab Hegyeshalom. Így tehát a
hűtővagon bérlésével és a kétszeres jegelté-
ssel járó költségeket az exportörnek kell
fedeznie. Az elért ár kedvezőnek mondható
és mindössze az sajnálatos, hogy kivitelre
csak a kajszin-idény második felében került
sor, amikor a kajszin már túlerett és nehe-
zen bírja a szállítást. Mindezekre való tekin-
tetel nem valószínű, hogy újabb szállít-
mányt sikerüljön Bécsbe küldeni.

A Román Nemzeti Bank
hivatalos devizaárfolyamai:

Table with exchange rates for Dollar, Palesztinai font, holland forint, svájci frank, francia frank, márka, pengő, csehkorona (Prága hivatalos), szlovákkorona (Pozsony hiv.)

Az exportból eredő, szabadforgalomba hoz-
ható devizakvóták árfolyamai szilárdabbak.
Bucurestiben tegnap délig a következők árfo-
lyamok alakultak ki:

Table with exportable foreign exchange rates for angol font, dollár, svájci frank, francia frank, holland forint, belgas, svédkorona

A B) lista kompenzációs árfolyamai:
font angol árukra — — — — 1500 lej
font más államok áruira — — — — 1215 „
font angol gyarmatok áruira — — — — 1210 „

UJ KELET *Legújabb hírek*

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

lés, amelyben egyébként céltzatosságot látnak igen nagy feltűnést keltett.

Ujabb repülőgyakorlatra indulnak az angol bombavetők

London, július 25. (Rador.) Uj gyakorló repülésre indultak ma az angol bombavető rajok. Az alkalmat erre az adta meg, hogy ma 30 éve repülte át Bleriot a La Manche csatornát. Az angol repülők Párizst, Lyont érintették, majd a Biscaya öböl mentén a Földközi tengerig repültek. 60 angol gépet francia katonai repülők fogadtak a francia partok fölött. Ujabb 50 angol gép egy óra múltán indult el. Egyébként az angol repülők a követendő utvonalat lepecsételt borítékban kapták kézhez, amit csak francia terület felett bonthattak ki.

Ujabb incidens a danzigi határon

Berlin, július 25. Rennbergnél tegnapi virradólag nagyobb lengyel felderítő csapat lépte át a határt és csaknem egy kilométerre vonult be a szabad állam területére. Ekkor a lengyelek egy danzigi határőrséggel találkozottak és mindkét csoport tüzelni kezdett egymásra. A danzigiak megerősítést is kaptak, mire a lengyel csapatok visszavonultak saját területükre. A jelentések nem szólnak arról, hogy az incidensnél voltak-e áldozatok. Az incidens miatt a danzigi szenátus a lengyel kormánytól tiltakozott.

Varsó cáfolja a határharcok híreit

Varsó, július 25. A PAT ügynökség cáfolja azt a német forrásból eredő hírt, amely szerint hétfőn a Lengyelország és Danzig közötti határon összeütközés történt volna. A lengyel sajtó megállapítja, hogy ez a hír nem egyéb, mint a német propaganda egyik ujabb koholmánya és hogy úgy látszik, a németeknek bizonyos céljaik vannak ilyen természetű hírek felállításában.

Varsó, július 25. Ismeretlen tettesek bevették a köznagsbergi lengyel konzulátus ablakait.

A francia légügyi miniszter Londonban

Párizs, július 25. Guy la Chambre francia légügyi miniszter Londonba utazott, ahol részt vesz Bleriot La Manche csatorna-repülésének 30-ik évfordulója alkalmából rendezett ünnepségeken. Az ünnepségen találkozni fog Kingsley Wood-dal, Anglia légügyi miniszterével.

Alaptőkét emeli a Banca Agricola

Bucuresti, július 25. A bucaresti Banca Agricola felemeli alaptőkét 60 millió lejről 100 millióra. Ecéből a bank 80 ezer 500 lej névértékű részvényt fog kibocsátani, amelyet a londoni Westminster Bank vesz át.

Litvinov nem utazhat külföldre

London, július 25. A Daily Mail jelentése szerint a moszkvai politikai hivatal állítólag visszautasította Litvinov vizumkérését, aki Vichy-be akart utazni, gyógykezelés céljából.

A Llano-ügy miatt elbocsátották állásából egy spanyol lap igazgatóját

Madrid, július 25. Carretero, az ABC című lap igazgatóját, a belügyminiszter rendelkezése alapján elbocsátották állásából. Carretero volt az, aki lapjában helyt adott Quipeo de Llano tábornok támadó beszédének.

Sevilla el van vágva Spanyolország többi részétől

Franco teljesen ura a helyzetnek?

Párizs, július 25. A francia lapok továbbra is fenntartják azon értesüléseiket, hogy a falangista mozgalom és a spanyol tisztikar között éles ellentétek robbantak ki. A falangisták ki akarják küszöbölni a monarchista irányzatot, amelynek Llano és Jagua tábornokok az irányítói, akik közül utóbbit letartóztatták. A spanyol belügyminisztérium cáfolja mindezeket a híreket.

Bayennei jelentés szerint alaptalan az a hír, mintha Llano tábornok Franciaország

ba menekült volna.

Más hírforrás szerint Franco ura a helyzetnek. Jóllehet árnyalatbeli ellentétek állnak fenn a falangisták és a tisztikar között, de ezek nem súlyosak.

Gibraltárból jelentik: Ideérkezett jelentések szerint Sevilla teljesen el van vágva Spanyolország többi részétől. Ennek okáról azonban semmitsem lehet megtudni. Annyi bizonyos, hogy Sevillában igen komoly a helyzet. A spanyol határőrséget megerősítették.

'Október 25-én lesznek az angol választások?

London, július 25. A Daily Sketch jelentése szerint az angol kormány abban a reményben, hogy a nemzetközi helyzet öszig tisztázódik, október 25-ikére kitétte az általános választásokat. Jól informált körök szerint azonban a fenti hír még korai s nem biztos, hogy a választások öszel meg lesznek.

SELECT Mozgó

Csütörtöki kezdettel vetíti a gyönyörű

IMPERIO ARGENTINA

világhírű spanyol táncos és énekesnő legszebb filmjét.

Andaluziai éjszakák

(spanyol színdarab.) A film meséje CARMEN híres operája nyomán készült, Prosper Merimée regénye után.

Gyönyörű Spanyol zene és táncok! Műsoron kívül legújabb hangos híradó!

Hogyan fizetik a gabonaértékesítési prémiumokat

Bucuresti, július 25. A parlament által megszavazott gabonaértékesítési törvény értelmében minisztertanácsi naplóval a következő rendelkezéseket léptették életbe:

Az 1939. július 17-ike és szeptember 30-ika közötti bármilyen minőségű gabona kivitel esetében, amely a valutáris megszorítások nélküli országba történik és amelyeknél törvényesen bizonyították a törvény által előírt termelési ár kifizetését, a kivitelből származó devizák 30 százalékanak szabad kereskedelmét engedélyezik az exportőrök számára. Ezeket a devizákat az exportőrök minisztertanácsi napló előírásainak megfelelően használhatják fel. A hektóliterenként legalább 75 kilogram súlyu gabonakivitelnél, amely a fenti időben és körülmények között történik, minden tízezer kilogram súlyu vagon részére nyolcezer lej prémiumot állapítanak meg. A 75 kilonál könnyebb búzánál minden kilogram súly-csökkenésnél egy százalékot vonnak le a prémiumból. A július 17-i dátum alkalmával kereskedőknél talált buzamennyiségek után, amelyeket a hivatalos lapban való közlés után nyolc napra be kell jelenteni a megyei buzaértékesítő hivataloknál és amelyek legkésőbb augusztus 31-ig kivitelre kerülnek, vagonként négyezer lej értékesítési prémiumot fizetnek. A birtokban lévő buzamennyiségeket kérvények útján jelentik be a megyei értékesítési hivataloknál, melyeknek módjukban áll a bevallott mennyiségeket ellenőrizni. A július 10-ike és 17-ike közötti történt bármilyen mennyiségű gabonakivitel után vagonként négyezer lej prémiumot fizetnek anélkül, hogy a kereskedők a termelési ár kifizetéséről bizonyítékot mutatnának be.

Megkezdődött az angol-japán kerekasztal-konferencia a tiencsini kérdésben

A Börsenzeitung Anglia távolkeleti politikájáról

Tokió, július 25. Kedd reggel az angol-japán kerekasztal konferencia ülését tartott, amelyen a tiencsini kérdés tárgyalta.

Berlin, július 25. A német lapok élénken kommentálják Chamberlain hétfői alsóházi nyilatkozatát, az angol-japán egyezményvel kapcsolatban. A Berliner Börsenzeitung szerint Anglia fölöttébb kezes szerepet játszik Tokióban. Még 24 órának sem kellett eltelnie ahhoz, — írja a lap, — hogy Anglia megfossza tartalmától ezt az egyezményt. Ez a magatartás még Anglia részéről is példátlanul áll a nemzetközi diplomácia történetében. A lap ama véleményének ad kifejezést,

hogy Anglia ezalkalommal nehezen fogja tudni kijátszani a tokiói egyezményben vállalt kötelezettségeit, mert a japánok nemcsak elszántak, de rendelkeznek is azokkal az eszközökkel, amelyek Angliát a szerződésből folyó kötelezettségek szigorú betartására kényszerítik. Anglia mindenkor azzal dicsekedett, hogy a „szent szerződés” biztosítója, de úgy látszik mindig csak abban a mértékben, amíg megfelel az angol törekvéseknek. Anglia azt hiszi, hogy megadatott számára az isteni privilégium még a tinta felszáradása előtt megtagadni bármilyen szerződést, ha érdekei ezt megkövetelik. A

Völkischer Beobachter szerint Chamberlain minden szava elárulta, hogy milyen nehezére esik Anglia tekintélyének ujabb megcsorbitását beismernie. Chamberlain kétségbeesetten erőlködött, hogy kibebiteni tudja az angol közvélemény előtt a tokiói tárgyalások jelentőségét és ha azt akarta megértetni, miszerint az angol-japán nyilatkozat nem jelenti Anglia kínai politikájának megváltoztatását, úgy ez nem egyéb, mint a valóság leplezése. Anglia győzelmi esélyek nélkül induló lóra fogadott és úgy látszik, hogy a tévedések az angol külpolitika szerves alkotórészevé válnak.

Sanghaj, július 25. Sanghaj város egészségügyi szolgálatának 150 hivatalnokát a japánok letartóztatták. A letartóztatottak nagyrésze kínai, de van közöttük egy angol, egy német és egy orosz.

Dr. Farkas László jeruzsálemi egyetemi tanár Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, július 25. Dr. Farkas László, a nagyváradi származású fiatal tudós, a jeruzsálemi Héber egyetem fizika-kémiai intézetének vezetője, akinek rendkívül érdekes tudományos cikkét az Uj Kelet tegnapi számában közzeltük, a Transylvania hajóval megérkezett Konstancába. Farkas professzor Konstancából Nagyváradra utazott szüleinek meglátogatására. Még mielőtt Amerikába utazik, hogy több amerikai egyetem megrésztelje meghívásának tegyen eleget, több romániai városban előadást fog tartani a jeruzsálemi egyetem baráti köreinek rendezésében. Romániai utjának során július 31-én, hétfőn este kilenc órakor a Concordia klubban előadást fog tartani a Héber egyetem és a palesztinai építő mű című. Ugy az előadás kitűnő személye, mint az előadás tárgyának lebáncsoló érdekessége, igen nagy érdeklődést kelt már is Kolozsvár értelméleti körében.

Transzjordániában elloptak egy terrorista vezért

Aman, július 25. Jusuf Abudura-t, Abdur Razek jelenlegi palesztinai terrorista főparancsnok helyettesét, letartóztatták Transzjordániában. Abuduránál fegyvereket és ezertfontot találtak.

Bukarestben tartják meg a szociológiai világkongresszust

Bukarest, július 25. Augusztus hónap végén tartják meg a fővárosban a 14-ik szociológiai világkongresszust. A kongresszus tárgyat a város és a falu kérdéseinek megvitatása tölti ki. A kongresszust Gusti professzor rendezti.

Cigarettapapirgyárat állítanak fel Romániában

Bukarest, július 25. Hir szerint a CAM és egy francia cigarettapapirgyár között tárgyalások folynak az első romániai cigarettapapirgyár felállítására. A terv szerint a gyár felállítására 23 millió lej tökébekeftést igényel.

Autósztrada épül Arad és Temesvár között. Temesvárról jelentik: Popovici Virgil ezredes-prefektus az elmúlt nap folyamán az utépítészeti hivatal több felügyelőjének társaságában szemlét tartott a Temesvár-Lugos-Turnu Severin között épülő korszerű országút munkálatai felett. Ezt az országutat Aradtól építették ki Temesváron keresztül Craiováig és a korszerűsített országút modern autósztrada jellegével bír. Az utépítési munkálatok gyors ütemben haladnak és öszig az új autósztrada nagyrésze befejezést is nyer.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT

Teza postală
piată în num
No. 30523/1939

10. Telefon: 18-
Havonta 110, r
évre 600, egész
földre: Havont
félévre 12, eg
Hirdetések díj
„UJ KELET”
banat: zsidóság
ja. Cikkünk ut
forrás megjelöl

London
létre

Rövidesen

LONDON

szerezős me

a hét végén

A Times

kai kérdések

tak. Tekintet

madás kritéri

dik a katon

ának megjel

a legutolsó

Seeds-nek, ez

A Daily

a szovjet-ang

mán bejelent

vezérkarának

LONDON

volt London

mény megkö

Tiz n
fra

London, juli

vet tegnap hos

tott Halifax kü

vai tárgyalások

A Petit Paris

a legutóbbi meg

gedékenyek m

hogy a tárgyak

folynak és rövid

cia-angol-orosz

vételére.

Az angol lap

ség utjából má

lyok is elhárult

angol utasítás

Sheedshez küld

támadás megha

rövidesen létre

és Párizs polit

amelyet Moszkv

A Daily Exp

három fő pont

dig:

1. Haladéktá

tás, ha a szer

vetlen támadás

2. Haladéktá

tás, ha a szer

áitála szavatolt

tentését, legköz

élné.

3. A kezessé

szavatolt álla

vetett, vagy

szavatolt álla

Esztország, Le

gyelország, Ro

ország, Egyipt

Kik lesz

küldöttség

London, juli

hírt közli, hogy

tanulmányozza

tentését, legköz

ktild Moszkváb

katonai szakért

London-Moszkv

ról. Ugyanez a

erre a legjobba

egyelőre el kell

a szovjet ellen